

યા
અલી મદદ

: લેખક :

અલ્લામા નસીરુદ્દીન 'નસીર' હુંઆઈ

: અનુવાદક :

અકબર હબીબ રાજન

: પ્રકાશક :

ખાનએ હિકમત-ઈદારાએ 'આરિફ'

या
अली महद

: लेखक :

अल्लामा नसीरुद्दीन 'नसीर' बुंआठ

: अनुवादक :

अकबर हुबीब राजन

Institute for
Spiritual Wisdom
and
Luminous Science

Knowledge for a united humanity

: प्रकाशक :

जानअे लिखमत-ईदाराअे 'आरिक्'

उ-अे, नूर वीला, गार्डन वेस्ट

कराची (पाकिस्तान)

ઈલમી ભેટ

ઈદારાએ આરીફ અમેરિકા
ની

શાખાના ઓડીયો વીઝ્યુઅલના
ઈન્ચાર્જ

અબ્દુલ મજીદ પંજવાણી
અને

તેમના વિનમ્ર કુટુંબીઓના મારફત
નૂરે-ઈલમ એટલે કે જ્ઞાનના પ્રકાશના
પરવાનાઓ માટે

Spiritual Wisdom
Luminous Science

Knowledge for a united humanity

યા અલી મદદ

મદદનો અર્થ : દલીલ ૧ :

જેમકે આ પુસ્તિકામાં ઠેકઠેકાણે એ ઈશારો કરવામાં આવ્યો છે કે (મખ્લુકને) આ જગતમાં થયેલ સર્જનને હકીકી મદદ ખુદા તરફથી પ્રાપ્ત થાય છે, પાગુ તે (મદદ) રસૂલ (સ.અ.સ.) અને ઈમામ (અ.સ.)ના કારણે, (તેમના મારફત અથવા તેમના સંબંધે) શક્ય છે. તેના પછી (બીજા નંબરે) જાહેરી મિજાઝી (એટલે કે ઉપમાવાળી-માયાવી) અને જીસ્માની એટલે કે શારીરિક મદદ છે, (એ મદદ) કે જે લોકોના તરફથી (જગતના માનવીઓના તરફથી) ખુદા, પયગમ્બર અને ઈમામ (અ.સ.)ને (માટે) હોવી જોઈએ, જેનો અર્થ એમ થયો કે મદદ મુકામ એટલે સ્થાન અને દરજ્જા પ્રમાણેની હોય છે, એટલે કે ખુદાની મદદ, પયગમ્બર (અ.સ.) અને ઈમામ (અ.સ.)ની મદદ અને લોકોની મદદ એક જેવી નથી થઈ શકતી, અર્થાત તે મદદ તેના દરજ્જા મુજબની, શક્તિ પ્રમાણેની હોઈ શકે છે, માટે “યા અલી મદદનો અર્થ છે કે “અય અલી (અ.સ.) સિરાતે મુસ્તકીમ (સીધા રસ્તા) ઉપર અમારું માર્ગદર્શન કરો; અને અમારો હાથ ઝાલી લ્યો,” કારણ કે અહીં મદદનો હેતુ જાહેરી અને બાતિની માર્ગદર્શન (હિદાયત)ના

તેમ છતાં પણ જો પુસ્તકોમાં આવે કે આપણે “યા અલ્લાહ મદદ” કેમ ન કહીએ અને “યા રસૂલ (સ.અ.સ.) મદદ” કહીએ અને “યા અલી મદદ” કહીએ ? આનો વિગતવાર જવાબ નીચે જણાવ્યા મુજબ છે :

૧. જેમની એ માન્યતા છે, બલકે ઈમાન છે—જેમને એ બાબત વિશ્વાસ છે—કે પયગમ્બર અને ઈમામ (અ.સ.) ખુદા તઆલાના જીવંત અને બોલનારા (ઈસ્મે આઝમ) મહાન નામો છે (૭ : ૧૮૦) તેમના માટે આ વાત હક (સાચી) અને હકીકત (સત્ય) છે કે તેઓ ખુદાને—અલ્લાહ તઆલાને—એવા નામથી સાદ કરે (પોકારે) કે જે સૌથી મહાન અને ખુદાવંદ તઆલાને ખૂબ જ પ્રિય અને વહાલું છે.

૨. અક્કલવાળાઓ—જ્ઞાનીઓના માટે એ વાત ઘણી મોટી મહત્વનાવાળી છે કે હક તઆલાએ ક્યારેય પોતાના ક્રેઈ જાહેરી અને અક્ષરી નામને પોતાનો ખલીફા નથી બનાવ્યો, નામને પયગમ્બર કે ઈમામ નથી ગણાવ્યો, તેને (નામને) આસમાની પુસ્તકનું જ્ઞાન શીખવનાર (શિક્ષક) નથી કહ્યો, એમ નથી ફરમાવ્યું કે હિદાયતના નૂરનું મૂળ જ—ઉદ્ભવસ્થાન જ—શાબ્દિક નામ છે, અને ન તો એમ ફરમાવવામાં આવ્યું છે કે જાહેરી નામ ખુદાની રસ્સી છે, તો એ જણાયું કે ખુદાનું હકીકી નામ પયગમ્બર (અ.સ.) અને ઈમામે ઝમાન (અ.સ.) છે, માટે તેઓના જ મારફત, (તેઓના જ સહારાથી) ખુદા તઆલાની તરફ હાજર થવું (રજૂ થવું) તે વ્યાજબી અને યોગ્ય છે.

૩. શા માટે નહીં, ખુદાવંદ તઆલાના જાહેરી અને અક્ષરી નામોમાં પણ મોમીનોના માટે નૂર જરૂર છે, પણ તે ત્યારે કે જ્યારે નબી (અ.સ.) અથવા ઈમામ (અ.સ.) કોઈ ઉપર રાજી થઈ જાય, નહીં તો એ મુશ્કેલ બલ્કે અશક્ય છે. દાખલા તરીકે કોઈ બિનમુસ્લિમને ખુદાવંદ તઆલાનું કોઈ જાહેરી નામ દેખાડી દો અને કુરાનમાંથી શોધી આપો કે શું મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ સક્લમની નબુવ્વત અને રિસાલતને કબૂલ કર્યા વગર એવા એ શખ્સને ખુદાના એ નામથી નૂર મળી શકે છે ? મને વિશ્વાસ છે કે કુરાનમાંથી આનો જવાબ નકારમાં મળશે.

૪. જે પરિપૂર્ણ-સંપૂર્ણ માનવી એવો હોય કે તે આ ધસ્તી ઉપર ખુદાનો ખલીફા-ખુદાનો પ્રતિનિધિ છે, તેના તરફથી હિદાયતનું નૂર અને જ્ઞાન તથા હિક્મતના ભંડારો મળે છે, ખુદા અને તેના સર્જન (તેની મખ્લુક)ની વચ્ચે જે એક સંબંધ છે-એક રસ્તો છે અને જે લોકોને સાયવનાર-હાથ ઝાલનાર અને લોકોનો માર્ગદર્શક છે, તો એ જરૂરી બાબત છે કે લોકો દરેક વખતે તેની આગળ જ હાજર થાય અને તેને જ મદદ માટે સાદ દયે (પોકારે), કારણ કે ખુદાએ જ તેને (આ મક્સદ) આ હેતુના માટે નિયુક્ત કરમાવેલો છે.

૫. કુરાન મજીદની ઉચ્ચતા-મહાનતા તથા પવિત્રતા અને બરક્ત વિષે કોઈ મુસલમાનને શું શંકા હોઈ શકે છે ? માટે ખુદાના પુસ્તકનું જેટલું પણ માન જાળવવામાં અને તેની જેટલી અદબ કરવામાં આવે તથા તેને જેટલું વારંવાર જોવામાં (વાંચવામાં) આવે તે સઘળું વ્યાજબી અને યોગ્ય છે. એ જ

ઉપમા ઈમાનની પાગ છે અને તેમાં એક ક્રુર જેટલું પાગ
 “શિક” (શિક એટલે ખુદને માનવામાં કોઈ અન્યને ભેળવવું)
 નથી, કારણ કે ખુદ તઆલાની વસ્તુના સામે હાજર થવું એ
 અસલમાં ખુદની સામે હાજર થવાનું છે, તો પછી તેમાં શિક
 કેમ થઈ શકે છે ?

૬. ખુદની ઓળખની કલ્પનાઓમાંથી એક કલ્પના
 એવી પાગ છે કે જાગે હક સુબહાન વ તઆલા યાને કે ખુદ,
 અર્શ અઝીમ ઉપર કાયમ થયો છે એટલે કે બેઠે છે; અને
 જાગે કે તેના અર્શ એટલે કે તખત (ખુસ્સી)ને અમુક મોટા
 મોટા ક્રિસ્તાઓએ ઉપાડેલ છે. જો આ વાત એક ઉપમા ન
 હોય અને સત્ય હોય તો તે પછી પાગ તેનો એવો અર્થ થશે
 કે તે ખૂબ જ શક્તિશાળી ક્રિસ્તાઓ કે જેઓએ એ મહાન
 તખત (અર્શ અઝીમ)ને ઉપાડી રાખેલ છે, ખુદના શરીક (એ
 વાત કે જેને ખુદ કહેવાની આપણી માન્યતામાં ભેળવી દેવાય
 તે) હરગીઝ નથી, પરંતુ તે તો ખુદના બંદ છે, જોકે અર્શ
 ઈલાહી એટલે કે ખુદનું તખત તેઓના ઉપર કાયમ છે.

૭. ખુદના લોહી-ક્લમ વિષેની એ કલ્પના છે કે
 ખુદાવંદ તઆલાનું સઘળું કામ એ જ લોહ અને ક્લમે પૂરું કર્યું
 છે. પરંતુ કેમકે આ સઘળું ખુદના હુકમના પ્રમાણે થયું છે,
 તેથી તે લોહ અને ક્લમ એ કંઈ ખુદના શરીક નથી, કારણ
 કે ખુદની પોતાની વસ્તુ ખુદની શરીક નથી કહેવાતી.

૮. ખુદના (ક્રિસ્તાઓ) જીબ્રાઈલ, મેકાઈલ, અસરાફીલ
 અને અઝરાઈલ અલૈહિમુસ્સલામ છે કે જેઓ રૂહાનિયતનાં ધણાં

બધાં કાર્યો પૂરાં કરે છે; અને તેમના સિવાય બીજા પાણ અસંખ્ય ફરિશ્તાઓ છે કે જેઓ જુદાં જુદાં કાર્યો ઉપર નિયુક્ત કરેલા છે. તેઓ ખુદાવંદ તઆલાના હુકમથી કાર્યો કરે છે. આમ રૂહ, રૂહાનિયત અને ગૈબના (જે ન દેખાય તેવા) કામોને કરવા બદલ તેઓ ખુદાના શરીક તો નથી કહેવાતા ! !

૯. જાહેરી જગતનો પાણ એક દાખલો લઈએ કે સૂરજ આ કાયનાત-બ્રહ્માંડમાં કેટલું મહાન કામ કરે છે કે આ જાહેરી જગતની સઘળી વ્યવસ્થા-સઘળો કારભાર સૂર્ય ઉપર જ કાયમ છે-(ચાલે છે-કામ કરે છે). એ જ પ્રમાણે જો દીનના જગતમાં પાણ પોતાના પ્રકારનો એક સૂરજ હોય તો સ્પષ્ટ છે કે તે આ જાહેરી દુનિયાના સૂરજ કરતાં પાણ ઘણો વધારે અજાયબી ભરેલો હશે, પાણ શું કોઈ વિદ્વાન, કોઈ અક્કલવાળો એ કહી શકે છે કે તે દીની સૂરજ પોતે ખુદા છે અથવા તો તે ખુદાનો શરીક છે ? જો દુનિયાનો (જાહેરી) સૂરજ પોતાના અનહદ પ્રકાશ તથા ભૌતિક શક્તિઓ કે જેનાથી તે ભરપૂર છે, તે હોવા છતાં ખુદાનો શરીક નથી થઈ શકતો, તો જાણી લેવું જોઈએ કે દીની જગતનો સૂરજ પાણ ખુદાનો શરીક કહેવડાવી નથી શકતો, પાણ ખુદાની કુદસ્તને જાહેર કરનાર (મજહર) હોઈ શકે છે. ખુદાનો ખજાનો (ભંડાર) કહેવડાવી શકે છે અને હિદાયતનું સાધન-હિદાયતનો માર્ગ-બની શકે છે. તો એ જાણવું જોઈએ કે હઝરત રસૂલ (સ.અ.સ.) અને ઈમામ (અ.સ.) દીની જગતના સૂરજ અર્થાત નૂર છે અને તેઓથી હિદાયતનો પ્રકાશ મેળવવાના માટે તેમની સામે રજૂ થવું તેમને અરજ કરવી એ

વ્યાજબી (જાએઝ) અને યોગ્ય છે અને તેમાં કોઈ શિક્ક નથી.

દીનના સૂરજની અંદર પાક-પવિત્ર રૂઢ અને સંપૂર્ણ અકલ છે. તેને (ઈત્મો હિક્કમત) જ્ઞાન અને નેકી તથા હિદાયતનું મૂળ (ઉત્પત્તિ સ્થાન) ગણાવવામાં આવેલ છે, તેમજ તેની સાથે સાથે (પસ્વરદિગારે) ખુદાએ તેમને શક્તિ (કુદરત) આપી છે અને તેમને એ અધિકાર પ્રાપ્ત છે. તો આપણે જો એમ કહીએ કે “ઓ દીનના સૂર્ય, આપ અમોને દીનનો પ્રકાશ પહોંચાડો” તો મું એ શિક્ક થઈ શકે છે ? કેમ ? અને કેવી રીતે ?

(વાસ્તો અને વસીલો) કાસુ અને સંબંધ (વાસ્તો અને અર્થ અથવા માર્ગ) : દલીલ ૨ :

એક રીતે મનુષ્યને હિદાયત-માર્ગદર્શનની પ્રાપ્તિના માટે કોઈ પવિત્ર હસ્તીની જરૂરત હોય છે (તે એવી કોઈ હસ્તીનો મોહતાજ હોય છે), કાસુ કે તે પોતે સીધી રીતે (પોતાની મેળે) ખુદા સુધી પહોંચી તો નથી શક્તો, જેનો સાફ-સ્પષ્ટ અર્થ એ છે કે તે (મનુષ્ય) પોતે જાતે ખુદાની પવિત્ર હિદાયત સાંભળવા માટે અસમર્થ (અશક્ત) છે, અથવા કોઈ જાતના ખયકાટ વગર સાફ સાફ શબ્દોમાં એમ કહેવું જોઈએ કે તે (દિલ) હદયના કાનથી બહેરે છે, અને જે માણસ બહેરે હોય છે તે પરિણામે મુંગો પણ હોય છે, જેથી આવો માનવી ખુદા તઆલાને કેમ બોલાવી (પોકારી) શકે ? જ્યારે કે તેમાં (મનુષ્યમાં) તે જીભ નથી કે જે હોવી જોઈએ, તો પછી તેનું

પરિણામ એ આવ્યું કે જોગે તેને મહાન અને સર્વ શક્તિમાન ખુદાની પવિત્ર હિંદાયત સંભળાવી હતી, તે જ હસ્તી તેની અરજ અને દુઆને પાગ (જેમની તેમ) પૂરેપૂરી ખુદા તઆલાની હુજૂરમાં રજૂ કરી શકે છે. આ જ કારણ છે કે જેથી પવિત્ર કુરાનમાં ફરમાવેલું છે કે : “અને (અય રસૂલ) જો તે લોકો તે જ વખતે જ્યારે કે તેમણે પોતાના જીવ ઉપર જુલમ કર્યો હતો, તમારી પાસે આવ્યા હોત, પછી અદ્વાહ તઆલા પાસેથી બક્સિસ માંગી હોત; અને રસૂલ પાગ તેઓના માટે બક્સિસની માંગણી કરતે, તો તેઓ જરૂર ખુદા તઆલાને તૌબા કબૂલ કરનાર અને ઘણો જ મહેરબાન પામ્યા હોત.” (૪ : ૬૪)

આ ફરમાન થકી એ જાણાય છે કે પયગમ્બર સક્લમની પાસે જાહેરી રીતે આવે અથવા બાતિની પ્રકારથી તેના આગળ રજૂ થાય, દરેક સ્થિતિમાં એ દરખાસ્ત તો કરવી જ પડશે કે “અય રસૂલુદ્વાહ (સ.અ.સ.) ! અમો ખુદા તઆલાના હુકમથી આપની પાસે-આપની સેવામાં આવ્યા છીએ, (અમારી દસ્તગીરી ફરમાવો) અમારો હાથ ઝાલી લ્યો અને અમારી મદદ કરો.” અને ‘યા અલી મદદ’માં પાગ બસ આવા જ પ્રકારનો અર્થ છે અને તેથી વધુ કંઈ નથી, જ્યારે કે મૌલા મુશ્કીલ કુશા (મૌલા અલી) (અ.સ.) તો હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.સ.)ના સાચા (જાનશિન) વારસદાર છે.

ઉપર જણાવેલી આયત મુજબ ખુદાવદે આલમીને જ્યારે એ હુકમ આપ્યો કે લોકો પોતાના ગુનાઓની (બક્ષામાણી) માફી માટે પયગમ્બર સક્લમની પાસે હાજર થાય; અને આપ

માનવંત સાહેબના મારફત માફી (બક્સિસ) માંગ્યા કરે, તો શું એનાથી એ સાબિત નથી થતું કે આ વસીલો—(આ સંબંધ—આ માર્ગ) સદાના માટે જરૂરી છે ? અને તેને સદાય હાજર અને મૌજૂદ રહેવું જોઈએ ?

ખુદ તઆલાની મદદનો વસીલો : દલીલ ૩ :

ખુદ તઆલાએ, જે પોતે સર્વ વસ્તુઓથી પવિત્ર અને ઉચ્ચ છે, પોતાની ખૂબ જ વધારે રહેમત વડે દીન અને દુનિયાનાં સર્વે કામોના માટે વસીલાઓ (સાધનો) અને માર્ગો પૈદા કરી દીધા છે; અને દરેક કામોને પૂર્ણ કરવાને માટે તેણે એક જ કાશુ નહીં પરંતુ કેટલાંય કાશુઓ બનાવ્યાં છે. એ મહેરબાન જ્યારે પોતાના બંદાઓને કોઈ વસ્તુ અર્પણ કરવા ઈચ્છે છે, તો પોતે સામે નથી આવતો અને ન કોઈને પોતાની પાસે બોલાવીને નવાઝીશ કરે છે, બલકે તે કોઈ કાશુ અને સંબંધ (વાસ્તો અને વસીલો) બનાવીને મહેરબાની કરે છે; અને જ્યારે કોઈ વસ્તુ બંદાઓ તરફથી કબૂલ કરે છે, તો તે પાણ વસીલાથી જ કબૂલ ફરમાવે છે; અને ફક્ત અક્કલવાળાઓ જ આ વાત જાણે છે.

હવે આપણે અહીં એક મહત્વનો ક્રેયડો (સવાલ) સામે રાખીને વાત કરીએ છીએ; અને તે છે પવિત્ર કુરાનનું આ શિક્ષણ (કુરાનની આ દોસ્વાણી) કે "ઈચ્ચાક નઅબુદ્દુ વ ઈચ્ચાક નસ્તઈન—(ખુદાયા, અમો તારી જ ઈબાદત કરીએ છીએ અને તારાથી જ મદદ માગીએ છીએ) એ પવિત્ર દુઆમાં સવાલ એ

છે કે શું આ પવિત્ર (શુદ્ધ) મદદ કે જે આપણે ખુદા તઆલા
 પાસેથી માગવી જોઈએ, તે કોઈ (સાધન) વસીલા વગર શક્ય
 છે અથવા એ આ ઈસ્લામ દીનના સામાન્ય કાયદા મુજબ
 વ્યાજબી હોઈ શકે છે ? જો તેનો જવાબ એ હોય કે આ
 વિનંતી સહિતની મદદની માગણી એ જ છે કે જે ઈસ્લામમાં
 છે, જેના વ્યવહારુ (અમલમાં હોવાના) પ્રકારનો ઉલ્લેખ
 કુરાનમાં મૌજૂદ છે; અને તે એ છે કે મોમિન બંદાએ રસૂલ
 (સ.અ.સ.) (૯ : ૯૯) અને સબર અને સલાત (દુઆ)
 (૨ : ૧૫૩)ના મારફત ખુદા તઆલા પાસે દુઆઓ માગવી કે
 જેથી પરવરદિગારે આલમ પોતાની રીત (સુન્નત) મુજબ
 ફરિશ્તાઓ (૪૧ : ૩૦-૩૧) રૂહ (૫૮ : ૨૨) નબી (સ.અ.સ.)
 (૯ : ૧૦૩) અને વલી ઈમામ (૫:૫૫)ના મારફત તેની મદદ
 કરશે. ખુદા તઆલાની આદત સદાયથી એવી જ રહી છે.

એ જાણવું જોઈએ કે ખુદાના નિયુક્ત કરેલા રસ્તાઓ
 અને સાધનો વડે ખુદાની ઈબાદત કરવી અને તેનાથી મદદ
 માગવી એ બિલકુલ ખુદાની એક્તા-ખુદાના એકપણા-ને માનવા
 બરાબર છે, તે શર્ક નથી જ, કેમકે એ રસ્તાઓ તથા સાધનો
 ખુદાના જ છે, ખુદા સિવાય કોઈ પાસકાના નથી; અને શર્ક તે
 છે કે જેમાં ખુદાની મરજી વગર ખુદા સિવાયની કોઈ વસ્તુને
 (મદદ માગવા માટેનું) સાધન બનાવવું.

પવિત્ર કુરાનના શિકાગામાંથી એક એ પણ છે કે
 “તમો સબૂરી અને (સલાત) દુઆના મારફત ખુદાવંદી મદદ
 માગો.” (૨ : ૪૫) હવે જો કોઈ અક્કલવાળો એ બાબત ઉપર

ઊડાણથી વિચાર કરે અથવા જુએ તો તેને એ સત્ય ઘણી જલ્દી સ્પષ્ટ સમજાઈ જશે કે સબૂરી, જેનો અહીં ઉદ્દેશ આવેલ છે તે માનવીનો એક ગુણ છે, કે જે કોઈ સખ્ત કાર્યમાં અથવા કોઈ તકલીફ અને મુસીબતના વખતમાં મજબૂતી અને હિમ્મત વડે સખ્તી સહન કરવાને કહે છે. એટલે કે ધીરજ અને સહનશીલતાની અસર અને ગુણની એ મહત્વતા છે કે ખુદાવંદ તઆલાથી મદદ માગવાના સાધન તરીકે તેને નમાઝ (દુઆ)ની સાથે સાથે એક સાધન ગણાવવામાં આવ્યું છે. હવે તમે જ બતાવો કે સબૂરી અને (સલાત) નમાઝ-દુઆના સાધન મારફત ખુદાવંદી મદદ માગવામાં આવી તો શું એ શિર્ક છે ?

સબૂરી અને સલાતના આ જાહેરી અર્થ સિવાય તેની એ તાવીલ (ગૂઢાર્થ) પણ કરવામાં આવેલ છે કે સબૂરી હઝરત પયગમ્બર સાહેબ (સ.અ.સ.) છે; અને સલાત આપ નામદારના વારસદારો (જાનશિન) એટલે કે મૌલાના મુર્તઝા અલી (અ.સ.) છે. એ જ નામદારો-માનવંતોના મારફત ખુદા તઆલાથી મદદ માગવી જોઈએ; અને એ માટે જ હુકમ દેવામાં આવ્યો છે અને આ રીત જ સર્વથી ઉત્તમ છે.

Knowledge for a united humanity

સલ્વાત : દલીલ ૪ :

પવિત્ર આયતનો તરજૂમો : “તે ખુદા એ જ છે કે જે પોતે અને તેના ફરિશ્તા તમારા ઉપર દરૂદ (સલ્વાત-આશીર્વાદ) મોકલે છે કે જેથી તે તમને (નાફરમાનીના) અંધકારમાંથી કાઢીને (ઈમાનના) પ્રકાશમાં લઈ

આવે.” (૩૩ : ૪૩)

કુરાનની એક અન્ય આયતમાં ફરમાવેલું છે કે, “અને કોઈ ગામડીયા (બદ્દુઓ) તો એવા પાણ છે કે જે ખુદા તથા આખરત (ક્યામત) પર ઈમાન રાખે છે; અને જે કંઈ ખર્ચ કરે છે તેને (ખુદાના દરબારમાં) અક્લાહની નજદીકી તથા રસૂલ (સ.અ.સ.)ની દુઆઓ (આશીર્વાદો)નું સાધન સમજે છે. જાણી લ્યો કે (તે ખર્ચ કરવું) ખરેખર ચોક્કસપણે તેમના માટે (અક્લાહની) નજીક થવાનું કારણ બનશે. અક્લાહ તેઓને બહુ જ જલ્દી પોતાની રહેમતમાં દાખલ કરી લેશે.” (૯ : ૯૯)

આ બન્ને આયતોમાં એ કલ્પના અને અસર દેવામાં આવ્યા છે (એવો ભાવાર્થ દેવામાં આવ્યો છે) કે ખુદા તઆલાની હિદાયત તથા રહેમતના પ્રકારને (રીતને) સમજી લેવામાં આવે કે કેવી રીતે મોમીનોને હિદાયત તથા રહેમત પહોંચાડવામાં આવે છે. જ્યારે કે (આ રીત)—આ પ્રકાર—એવો છે કે અંધકારમાંથી કાઢીને પ્રકાશ તરફ આવવા અને ખુદાની નજદીકી પ્રાપ્ત કરવામાં અક્લાહ તઆલાના પછી ફરિશ્તા અને રસૂલ મદદ કરી શકે છે, તો શું આપણી એ માન્યતા, એ કલ્પના અને જ્ઞાન આપણી અંદર એ ભાવ, એ લાગણી નથી રાખતા કે આપણે મદદ અને રહેમત મેળવવા માટે આ (અક્લાહ તઆલાના પછી મદદ કરનારા) સાધનો પાસે રજૂ થતા રહીએ—તેમની પાસે માગણી કરતા રહીએ ? અને શું જેઓ મદદ દઈ શકે છે અને મદદ દેવા માટે ખુદાના તરફથી નિયુક્ત થયેલ છે તો તેમને “મદદ કરો” અથવા “મદદ દ્યો” એમ

કહેવું ખોટી વાત છે ? (ગેર વ્યાજબી વાત છે ?) સુબહાનઅલાહ ! યાદ રહે કે જો જાહેરમાં ફરિશ્તા અલગ અને રસૂલ (સ.અ.સ.) તથા ઈમામ (અ.સ.) જુદા છે, પરંતુ બાતિનમાં ફરિશ્તાઓ, પયગમ્બર (અ.સ.) તથા ઈમામ (અ.સ.)ના નૂરથી જુદા નથી.

(રૂહુલ કુદસ) પવિત્ર રૂહ પાસેથી મદદ : દલીલ ૫ :

કુરાને હકીમમાં તમોને એવી ઘણી આયતો મળશે કે જેમાં એમ જાણાવવામાં આવેલ છે કે, ખુદા તઆલા પોતાના ખાસ બંદાઓને પોતાની એક ખાસ રૂહના મારફત મદદ દે છે. આ માટે ખાસ કરીને કુરાનમાં જુઓ (૨ : ૮૭, ૨ : ૨૫૩, ૫ : ૧૧૦, ૧૬ : ૧૦૨, ૫૮ : ૨૨) આમાંથી પ્રથમ ત્રણ ઠેકાણે એ ઉલ્લેખ આવેલ છે કે અલાહ તઆલા હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામને રૂહુલ કુદસના મારફત મદદ કરતો હતો. ચોથા ઠેકાણે એમ જાણાવેલું છે કે હઝરત રસૂલ (સ.અ.સ.)ના પવિત્ર દિલ (હૃદય) ઉપર કુરાન એ જ પવિત્ર રૂહુલ કુદસ મારફત નાઝિલ થયું હતું; અને પાંચમી આયતમાં એમ ફરમાવવામાં આવેલ છે કે ખુદાઈ ટોળાં એટલે કે હકીકી મોમિનોને પરસ્પરદિગારે આલમ પોતાની એક ખાસ રૂહ વડે મદદ દે છે.

મારા વિચારો મુજબ અમુક વખતે સવાલ કરવો એ પણ ફાયદામંદ વાત હોય છે, કારણ કે તેમ કરવાથી વાત-બાબત-ખૂબ સારી રીતે મગજમાં બેસી જાય છે, માટે અહીં મતલબની વાતને (કામની બાબતને) સવાલ અને

જવાબના સ્વરૂપમાં રજૂ કરવામાં આવી રહી છે કે શું એ કલ્પના વ્યાજબી છે કે પયગમ્બર (સ.અ.સ.)ના વસીલા વગર (હ. પયગમ્બરને વયમાં રહેનાર સાધન બનાવ્યા વગર) અદ્લાહની પાસેથી સીધેસીધી રૂહલ કુદ્સ અથવા કોઈ બીજી ખાસ રૂહ આવીને મોમિનોની મદદ કરે ? જોકે હઝરત પયગમ્બર સાહેબ (સ.અ.સ.) સઘળી આલમ (સઘળી દુનિયાઓ)ના માટે ખુદાઈ રહેમત છે.

જવાબ : નહીં, એ વ્યાજબી નથી, એવી રૂહ (રહેમતે આલમ) હઝરત પયગમ્બર સાહેબ (સ.અ.સ.)ના મારફત અને તેવાગુ નામદારની દુઆના કારણે (વસીલાથી) આવે છે, બલ્કે એટલે સુધી ભેદ ખોલી દેવો જોઈએ કે (હુઝૂરે અનવર) હઝરત મહંમદ પયગમ્બર સાહેબ (સ.અ.સ.) અદ્લાહ તઆલાની રહેમતના કેન્દ્ર છે અને રહેમતના ફરિશ્તાઓ આપ નામદારની રહેમતના નૂરની કિરણો છે, કેમકે નૂરનું મૂળ (ઉદ્ભવ સ્થાન) જાહેરી અને ભૌતિક સૂર્યની માફક નિર્જીવ અને બે-અક્કલ નથી હોતું, બલ્કે તેમાં (મુકદ્સ) પવિત્ર રૂહ અને સંપૂર્ણ અક્કલ હોય છે, જો એ નૂર કોઈ મોમિનના દિલમાં પ્રકાશ પાથરે છે (પ્રકાશ નાખે છે) તો તેમાં રૂહ અને અક્કલના રજઝરુગો મૌજૂદ રહેતાં હોય છે; અને એ સત્ય સ્થિતિ વિષે કુરાનની (તન્ઝીલની) ભાષામાં કહેવામાં આવે છે કે, “એક ખાસ રૂહ વડે કે જે ખુદાના તરફથી હતી, તે મોમિન અથવા મોમિનોની મદદ કરવામાં આવી.”

આ પુસ્તકમાં જ્યાં જ્યાં ફરિશ્તાઓના નામિલ થવાથી

મોમિનોને મદદ કરવાનો ઉદ્દેશ આવ્યો છે, તેનો હરગીઝ એવો અર્થ નથી કે નબુલ્લત અને ઈમામતના નૂરના વગર, તેનાથી અલગ રહીને આ કાર્ય થાય છે, બલ્કે એનો હેતુ એ જ છે કે જે ઉપર જાગ્રાવવામાં આવ્યો છે, કે ફરિશ્તાઓ અને રૂહોની એક્યતા અને સાથે મળવું એ એક મહાન દરજ્જાવાળું કેન્દ્ર છે, જેનું નામ છે નૂરે મુહમ્મદી (મુહમ્મદ (સ.અ.સ.)નું નૂર) અને એ જ નૂર ખુદા તઆલાની નજદીકીનું માન મેળવવાનો મરતબો ધરાવે છે, નહીં તો અક્લાહ તઆલા તો સ્થળ અને સમયની કલ્પનાથી જુદો, તેનાથી તદ્દન પવિત્ર અને મુક્ત છે એટલે કે, “**વ અય્યદુમ બી રૂહીમ્મીનુ**”...(પૃ : ૨૨)નો મતલબ છે કે ખુદાએ મુસ્તફા અને મુર્તઝાના નૂર વડે મોમિનોની મદદ કરી.

ફરિશ્તાઓથી મદદ : દલીલ ૬ :

સુરુહ આલે ઈમરાનની તેરમી રૂકુઅના ફરમાનોમાંથી એક આ પાગ છે કે, “જંગે બદર (બદરના યુદ્ધ)ના ટાણે મુસલમાનોની મદદ અક્લાહ તઆલાએ ફરિશ્તાઓ મારફત કરી હતી.” હવે આ કાર્ય ઉપર જરા ગંભીર ભાવે વિચાર કરીને પરિગ્રામ મેળવવું જોઈએ કે જો રૂહાની મદદ, એ કોઈ એવો ખાસ ગુણ હોત કે જે ખુદાવંદ તઆલાની પવિત્ર જાત સિવાય અન્ય કોઈ સાધન-અન્ય કોઈ રસ્તા થકી નહીં થવી જોઈએ અથવા તો એ (રૂહાની મદદ) પવિત્ર અક્લાહનું કોઈ ખાસ કાર્ય હોત કે જેમાં બીજાં કોઈને ભળવું ન જોઈએ-શરીક ન થવું

જોઈએ-તો પછી ફરિશ્તાઓ તેમાં હરગીઝ દખલ ન કરત અને કુરાન એમ ન કરમાવતે કે ફરિશ્તાઓના મારફત આ મદદ કરવામાં આવી, જ્યારે કે ફરિશ્તાઓ ખુદા નથી પણ રબ્બુલ આલમીન જ ખુદા છે, પણ જો માનવી સર્યાઈ-હકીકત-તરફ ધ્યાન જ ન આપે તો તેના માટે શું ઈલાજ હોઈ શકે છે ?

આ જ ઉલ્લેખ સુરહ અન્શાલની પ્રથમ રુક્કઅની છેવટમાં પણ મૌજૂદ છે કે, આ યુદ્ધ દરમ્યાન મુસલમાનોને ફરિશ્તાઓ મારફત સહાય અને મદદ દેવામાં આવી હતી અને બંને સ્થળોએ (એક વાત સામાન્ય છે) એક વાત મળતી આવે છે અને તે એ કે આમ કરવાથી હેતુ એ હતો કે મુસ્લીમોના ટોળાના હૃદયની શાંતિ જળવાઈ રહે, એટલે કે આ મોજૂદો-આ ચમત્કાર એ માટે હતો કે એક તો ફરિશ્તાઓની મદદથી તે વખતે વિજય પ્રાપ્ત થાય; અને બીજું એ કે એ જાણીને દિલની અંદર સાંત્વન મળી શકે કે રૂહાની મદદનાં એવાં સાધનો પણ મૌજૂદ છે અથવા એ કે ચમત્કારિક-મોજૂદા જેવા-પ્રકારની શાંતિ હોય.

ફરિશ્તાઓનું મદદગાર થવું : દલીલ ૭ :

પવિત્ર આયતનો તરજૂમો : “યોક્કસ, જેમારો એમ ક્હું કે અમારો પરવશદિગાર અલાહ છે, પછી તેઓ (છેવટ સુધી એ જ ભરોસા ઉપર) કાયમ રહ્યા તેમના ઉપર ફરિશ્તા (એ સંદેશો લઈને) ઊતરે છે કે તમો ડરો નહી-ચિંતા ન કરો-અને ન તો

ખેદ (અફસોસ) કરે અને ખુશખબરી સાંભળે તે સ્વર્ગની કે જેનો તમને વાચદે કરવામાં આવ્યો હતો. અમો (ખુદાના હુકમથી) દુનિયાની જીંદગીમાં પાગ અને આખેસ્તમાં પાગ તમારા મદદગાર છીએ.” (૪૧ : ૩૧-૩૨)

આ, હિક્મત સભર આયત થકી એ સચ્ચાઈ જાહેર થઈ જાય છે કે (પરવરદિગારે આલમની સઘળી દુનિયાઓના પાલનહારની આજ્ઞાથી ફરિશ્તાઓ રૂહાની પ્રકારે મોમિનોને સહાય અને મદદ કરે છે, કારણ કે (હક સુબહાના વ તઆલા) અદ્લાહ તઆલા સર્વ શરતોથી મુક્ત-સંપૂર્ણ અને સ્વાધીન છે-સ્વતંત્ર છે. તેણે બંને દુનિયાનાં કાર્યોને ચલાવવાના માટે-કાર્યો પૂરાં કરવાના માટે-સાધનો-રસ્તાઓ પેદા કરેલા છે; અને દરેક કાર્યના માટે એક વસીલો અથવા કેટલાય વસીલાઓ નિયુક્ત કરેલા છે. તે (અદ્લાહ) ફક્ત હુકમ ફરમાવે છે અને જાહેર તથા બાતિનનાં સઘળાં સાધનો તથા વસીલાઓ કાર્ય કરે છે. આ રીતે રૂહાની તથા જીસ્માની મદદના માટે પાગ ખુદાએ સાધનો (વસીલાઓ) બનાવ્યાં છે, જેનાથી જે પાગ મદદ મળે છે તે ખુદાની મદદ કહેવાય છે, કારણ કે તેનો રસ્તો-તેનું સાધન તથા તેનો વસીલો ખુદાના તરફથી જ છે.

રસૂલ (સ.અ.સ.)ની દુઆ વડે મદદ : દલીલ ૮ :

કુરાનની પવિત્ર આયતનો તરજુમો : “(અય રસૂલ) તમો તેમના માલમાંથી સદકો લઈ લ્યો (ઝકાત લેતા રહો) કે જેથી તેના મારફત તમો તેમને પાક અને પવિત્ર કરી દેશો અને

તેઓના માટે દુઆ કરો. બેશક (ચોક્કસપણે) તમારી દુઆ તેઓના માટે દિલની શાંતિ (અંતરના સુખ)નું કારણ બને છે.”
(૯ : ૧૦૩)

અદલાહ તઆલાના આ મુબારક ફરમાનથી બે મહાન હિકમતો સ્પષ્ટ થઈ જાય છે. એક એ કે રસૂલુદ્દાહ (સ.અ.સ.)ની ભલી દુઆથી દિલની (મનની) શાંતિ-સુખની સ્થિતિમાં-(સંતોષની હાલતમાં) લોકોને રૂહાની મદદ મળતી રહે છે, કારણ કે મનની શાંતિ (અંતરના સુખ)નું જ નામ મદદ છે; અને બીજી હિકમત એ છે કે જ્યારે પણ મુસલમાનોની મદદના માટે ફરિશ્તા ઊતર્યા (નાઝિલ થયા) તો એ આપ નામદાર (સ.અ.સ.)ની મુબારક દુઆથી ઊતર્યા, કેમકે ફરિશ્તાઓના (નાઝિલ થવા) ઊતરવા બાબત ફરમાવવામાં આવ્યું છે કે એનો હેતુ મોમિનોને શાંતિ (સંતોષ-સુખ) અપાવવાનો હતો; અને અહીં એ ફરમાન છે કે દિલોની શાંતિનું મૂળ તો હુઝૂર સક્લમ (હઝરત રસૂલુદ્દાહ)ની પવિત્ર દુઆ જ છે, તો આપણે એનો અર્થ ખૂબ સારી રીતે સમજી ગયા કે જે રીતે ફરિશ્તાઓ નાઝિલ થયા અને રસૂલ (સ.અ.સ.)ના અસહાબોને યમતકારિક મદદથી જે સંતોષ-સુખ સાંપડ્યું તે સઘળું હઝરત પયગમ્બર (સ.અ.સ.)ની મુબારક દુઆની બરકતથી હતું, કારણ કે દરેક પ્રકારની હકીકી શાંતિનું સાધન અને કારણ રહેમતે આલમ (હઝરત મહંમદ સ.અ.સ.)ની પવિત્ર દુઆ છે. આ માટે દલીલ નંબર ૪, ૫ અને ૬ જોઈ જાવ. તો એ જણાય છે કે હૃદયની શાંતિ અને રૂહાની મદદનું મૂળ અદલાહ પાકની આજ્ઞાથી નબી

સાહેબ (સ.અ.સ.) છે; અને આપ નામદારના પછી આપની પવિત્ર આલમાંના બરહક ઈમામો પાગુ પોતપોતાના સમયમાં એ જ દરજ્જા (એજ ઓધા) ઉપર છે.

ઈન્સાને કામિલ (સંપૂર્ણ માનવી)ની ઉપમા : દલીલ ૯ :

કુરાનની હિકમત સભર આયતનો તરજુમો : “(અય રસૂલ) તમો કહી દયો કે જો ધરતી ઉપર-(આ ભૂમિ ઉપર) ફરિશ્તાઓ હોત અને શાંતિપૂર્વક-આરામથી ચાલતા ફરિશ્તા હોત, તો અમે તેમની પાસે ફરિશ્તાને જ રસૂલ બનાવીને મોકલતે.” (૧૭ : ૮૫)

ખુદાના આ ફરમાનનો ઈશારો એ છે કે આ જગતમાં એવા સંપૂર્ણ (સર્વજ્ઞાન સંપન્ન) અને સર્વ બાબતમાં નિપુણ માનવી પાગુ આવતા રહે છે કે જેઓ (જીસ્માનિયત) શારીરિક રીતે માગુસ-ઈન્સાન-હોય છે, પાગુ રૂહાનિયતની રીતે મલાયક કહેવાય છે. તેઓ પોતે પાગુ દરેક પ્રકારે સુખી-સંતોષી હોય છે અને અન્યોને પાગુ ખુદાની આજ્ઞા વડે સંતોષ-સુખ ઈઈ શકે છે. તેઓ ફરિશ્તાઓ અને માનવીની વચ્ચે સંપર્ક અને સાધન (વસીલા) રૂપે હોય છે કે જેથી તેઓ ખુદા તઆલાની રહેમતો અને બરહકો વડે લોકોને મદદ કરી શકે; અને એવો સંપૂર્ણ માનવી કે જે ફરિશ્તાઓના ગુણો વડે સભર હોય છે, તે સૌથી પ્રથમ મહાન રસૂલ (સ.અ.સ.)ની પવિત્ર જાત છે (વ્યક્તિ છે) અને આપ નામદાર (સ.અ.સ.)ના પછી બરહક ઈમામો (અ.સ.) છે.

પયગમ્બર તરફથી મદદ : દલીલ ૧૦ :

રસૂલુલ્લાહ સક્ષદ્લાહુ અલૈહી વ આલૈહી વસક્ષમ જ્યારે પાગુ લોકોને અક્લાહ તઆલાના હુકમ અને ફરમાન મુજબ પવિત્ર અને સાફ કરી દેતા હતા (૨ : ૧૫૧) તો તેનો અર્થ એમ થયો કે આપ નામદાર (સ.અ.સ.) તેઓના ગુનાહોને રદ કરી દેતા (ગુનાહો નાશ કરી દેતા) હતા, તો શું આપણે આ અર્થને—આ બાબતને—એ શબ્દોમાં રજૂ નથી કરી શકતા, જેમાં એમ કહેવાય કે હઝરત પયગમ્બર સાહેબ (સ.અ.સ.) આ પ્રમાણે જ લોકોની રૂહાની મદદ કરતા હતા અને પોતાની મુબારક દુઆઓ વડે મોમિનોને હૃદયની શાંતિ—સંતોષ—પહોંચાડીને તેમની સહાય અને મદદ કરતા હતા ?

કેમકે ખુદા તઆલા મોમીનોના હૃદયની જે સ્થિતિને સંતોષ—શાંતિના નામથી યાદ કરે છે, તે સંપૂર્ણપણે શાંતિ જ હોય છે; અને તેમાં દરેક પ્રકારની મદદ મૌજૂદ અને પ્રાપ્ત થયેલી હોય છે, એટલે એવા સંતોષ અને શાંતિમાં મગજની (વિચારોની), સંસ્કારની (ખાસિયતની) અને રૂહાની દરેક પ્રકારની મદદ સમાયેલી રહે છે, માટે જો એમ માની લેવામાં આવે કે સાચા દીનની ન્યામત અવિનાશી (અનંત) છે, તેથી તે ન્યામત રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.સ.)ના પછી પાગુ પોતાના સ્થાને મૌજૂદ અને બાકી રહેલ તથા જેમની તેમ છે, તેને પહેલાંની જેમ જ સંપૂર્ણ રહેવાનું છે, તો પછી આપ નામદાર (સ.અ.સ.)ના વારસદારો (જાનશિન)માં પાગુ એ ગુગુ હોવો જોઈએ કે તેઓ નીચે જણાવેલી આયતની સચ્ચાઈની સાબિતી બની રહે.

“જુઝ મીન આમુવાલીહીમ સદ્કન તુતાહીર હુમ વ તુઝકીયહીમ બિહા વસક્ષી અલૈહીમ ઈન્ના સલ્વાતકા સકનુહાહુમ...” (૯ : ૧૦૩) “તમો તેમના માલમાંથી સદ્કે લ્યો, જેના થકી-જેના વડે તમો તેઓને (ગુનાહોથી) પાક અને પવિત્ર કરી દેશો અને તેઓના માટે દુઆ કરો. બેશક, તમારી દુઆ તેમના માટે દિલની શાંતિનું કારણ છે.”

(નાસીર) મદદગાર : દલીલ ૧૧ :

નામદાર પયગમ્બર સાહેબ સદ્કલાહુ અલૈહી વ આલૈહી વસલ્લમનાં અમુક પવિત્ર નામો અને ઈલ્કાબો એવા છે કે તેના મતલબ તથા અર્થ દ્વારા સ્પષ્ટપણે જાહેર થાય છે કે, આપ નામદાર (સ.અ.સ.) પોતાના લોકોના મદદગાર (હિમાયતી), હાથ ઝાલનાર (સંભાળનાર) તથા સહાયક અને ટેકો આપનાર છે.

જેમકે પયગમ્બર સાહેબ (સ.અ.સ.)ના પવિત્ર નામ ‘નાસીર’ દ્વારા એ હકીકત સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે નાસીર મદદગારને કહે છે; અને અહીં આ શબ્દનો હેતુ છે રૂહાની અને નૂરાની મદદગાર; અને આમ હોવામાં કોઈને શા માટે અજાયબી પામવું જોઈએ, જ્યારે કે સરવરે કાયનાત-હઝરત પયગમ્બર-(સ.અ.સ.) સઘળી દુનિયાના લોકોને માટે અદ્વાહ પાકની સર્વ-પૂરેપૂરી-શહેમત છે; અને કોઈ માનવી અક્લ અને જ્ઞાન વડે વિચારે અને પૂછે તો તેને એ જાણાશે કે શહેમત એ કોઈ એક મહેરબાનીનું નામ નથી, બલકે તેમાં તો સઘળી-પૂરેપૂરી-મહેરબાનીઓ એકઠી થયેલી અને મળેલી છે

જેમાં મદદ, નુસરત અને દસ્તગીરી પાગ છે; અને એ જ કમાલિયતના ગુણોનો સંબંધ ઉચ્ચ ખાસિયત ધરાવનારા હ. અલી (અ.સ.) અને તેમના વંશમાંથી આવનાર ઈમામો નામદારના પવિત્ર વ્યક્તિત્વ સાથે પાગ છે, માટે જો આપણે 'યા અલી મદદ' કહ્યા કરીએ તો તેમાં શું શંકા ઉદભવી શકે છે. આપણે તેમ કરવામાં ખુદા અને રસૂલ (સ.અ.સ.)ની મરજીના વિરુદ્ધ કોઈ વાત કદાપિ નથી કહી, બલકે આપણે આમ કહેવામાં એવા સાધન-એવી બાબતની સામે રજૂ થયા છીએ કે જેમને અદલાહ તથા તેની રહેમતના રસૂલ (સ.અ.સ.)એ નિયુક્ત કરી દીધા છે.

હાદી - હિદાયત કરનાર : દલીલ ૧૨ :

એ વાત સર્વેની જાણમાં છે અને એ હકીકત દરેક જાણને ખબર છે કે હાદી હિદાયત કરનાર અથવા માર્ગ બતાડનારને કહે છે; અને એનો અર્થ છે લોકોને દીન-મઝહબના રસ્તા ઉપર ચલાવનાર. જેમાં હાથ ઝાલવાની અને સહાયતાની કલ્પના સમાયેલી છે, કે કોઈ નબળો-અશક્ત મુસાફર ક્યારે ક્યારે એ વાતના માટે પાગ મોહતાજ હોય છે કે તેનો માર્ગદર્શક તેનો હાથ ઝાલે-તેને મદદ કરે-અને તેને આશ્રય આપે-સહારો આપે અને ક્યારેક એની પાગ જરૂરત પડી જાય છે કે મુરીદ પોતાના મુશ્કિલનો છેડો પકડીને-તેની પાછળ પાછળ-ચાલીને તેના આશ્રયમાં રહે. હવે એક નાનકડો બાળક પાગ એ વાતને ખૂબ જ સહેલાઈથી સમજી શકે છે કે આ દ્રષ્ટાંતમાં હાદીનો

અર્થ છે મદદગાર; કેમકે હિદાયત પોતે જ સૌથી મોટી મદદ છે. શું એ પછી પણ કોઈ એમ કહી શકે છે કે ઈમામ (અ.સ.) કે જેનો લક્ષ્ય 'હાદીએ દીન' છે, જ્યારે મોમિનોની હિદાયત અને માર્ગદર્શન કરે છે અને તેમને તેમની ધારેલી મંજિલ તરફ આગળ અને આગળ વધારે છે, તે તેના એવા એ કાર્યમાં (એ કાર્યનું નામ) કોઈ મદદ નથી ? કોઈ હાથ ઝાલવાનું નથી ?

ગમે તેમ હોય પણ અમોને એ બાબતનો પાકો વિશ્વાસ છે કે જ્ઞાન અને હિક્મત તથા પ્રગતિ અને હિદાયત એ ખરા અર્થમાં મદદ જ છે, માટે 'યા અલી મદદ' કહેવામાં કાંઈ ખોટું નથી.

સરપરસ્ત અને મદદગાર : દલીલ ૧૩ :

પવિત્ર કુરાનની આયતનો તર્જુમો : "ઓ અમારા પાલનહાર, કોઈ પણ રીતે અમોને આ વસ્તીમાંથી કે જેના રહેવાસીઓ ઘણા જાલીમ છે, અમને કાઢ (બહાર લઈ જા) અને તારા તરફથી કોઈ અમારો સરપરસ્ત (હિમાયતી) બનાવ અને તું પોતે જ કોઈને તારા તરફથી અમારો મદદગાર બનાવ." (૪ : ૭૫)

આ પાક અને પવિત્ર કુરાનની કેળવાણીની સાફ સાફ સમજાણ-સ્પષ્ટ ખુલાસો-એ છે કે જે સરપરસ્ત અને મદદગાર અદલાહ તઆલાના તરફથી હોય, જેને સઘળા જગતના પાલાણહારે (પરવરદિગારે) પોતે જ નિયુક્ત કરી દીધો હોય તે

બરહક છે—તે સાચો છે અને તે લોકોની સરપરસ્તી અને મદદ કરી શકે છે, કાસુગ કે તેને ખુદાવંદ તઆલાએ જે કાર્ય કરવાના માટે નિયુક્ત કરેલ છે તેને બજાવી લાવવા અને પૂરું કરવા માટેની શક્તિ પણ અર્પણ કરી દીધી છે.

હવે, કેમકે એવી વ્યક્તિ—એવો માનવી—(૨૭બુલ ઈઝઝત) ખુદાવંદ તઆલાની મિત્રતા—સહાય અને મદદનું જાહેરી સ્વરૂપ હોય છે તે માટે આ ઉચ્ચ દરજ્જા ઉપર કોઈ સામાન્ય માનવી તો હોઈ નથી શકતો, સિવાય કે સંપૂર્ણ—પૂરેપૂરું જ્ઞાન ધરાવનાર—માનવીના, કે જે હઝરત પયગમ્બર સાહેબ (સ.અ.સ.)ની પવિત્ર જાત—મુબારક વંશમાંથી હોય અને આપ નામદારનો સાચો વારસદાર (જાંનશિન) એટલે કે ઉચ્ચ મુકામ રાખનાર ઈમામ હોય.

ખુદાના બુઝુર્જી નામ : દલીલ ૧૪ :

ખુદાનું ફરમાન છે : “વ લિહ્લાહીલ અસ્માઉલ હુસ્ના ફઆદહુ બિહા.” (૭ : ૧૮૦) અર્થ : અને સારાં સારાં નામો ખુદાનાં જ છે તો એ નામો વડે ખુદાને યાદ કરો.

કુરાન મજ્હમાં અહીં (ઉપર) ઉલ્લેખવામાં આવેલી આયત સિવાય ખુદાનાં નામોનો ઉલ્લેખ (૧૭ : ૧૧૦), (૨૦ : ૮) અને (૫૮ : ૨૪)માં પણ મૌજૂદ છે. “કોકબે દુર્રી” પ્રકરણ ત્રીજું — મનકબત ૨૮માં મૌલાના અલી અલૈહિસ્સલામનું મુબારક ફરમાન છે કે, “અના અલ અસ્માઉલ હુસ્ના અહ્લી, અખ્લાહુન યુદુ આબિહી.” અર્થ : હું ખુદાના એ

સુંદર નામો છું કે જેના વિષે ખુદાએ ફરમાન ફરમાવેલ છે કે તેમને તે નામો વડે યાદ કરવામાં આવે. આ વિષે વધુ વિગતના માટે શીય્થી તક્સીરો અને તેના સંબંધી પુસ્તકો તપાસ કરી જોવામાં આવે.

એના સાથે સાથે અહીં કંઈક બારીક-નાજુક-વાતો પણ દેખાડવામાં આવે છે કે જે રીતે ઉપર જણાવેલી પવિત્ર આયતનો હેતુ છે કે ખુદાનાં સારાં-સુંદર અને બુઝુર્ગ નામોની ઓળખાણ હોવી જોઈએ; કેમકે હઝરત અમીરૂલ મોમનીન અલી અલૈહિસ્સલામ તાવીલ-(ગૂઢાર્થ, ઊંડી સમજ)ના માલિક છે, તેમણે સમજાવ્યું છે-ખુલાસો કર્યો છે-કે તેઓ ખુદાના મહાન (બુઝુર્ગ) નામ છે, તેનો હેતુ એ છે કે સૌથી પ્રથમ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.સ.) પછી અલી (અ.સ.) પછી ઈમામો (અ.સ.) એટલે કે અલી (અ.સ.)ની ઓલાદ પોતપોતાના સમયમાં તેવાં નામો છે. આમ એ જ માનવંત સાહેબોને સુંદર નામો ગણાવીને તે એક (અજોડ) (વાહીદ) ખુદાને યાદ કરવો જોઈએ કે જેથી સર્વ જગતનો પાલનહાર (પરવરદિગારે આલમ) આપણી પુકાર-અવાજને સાંભળે અને તે કબૂલ કરવાનું સદ્ભાગ્ય અર્પણ કરે.

નાસીરે રસૂલ (રસૂલનો મદદગાર) : દલીલ ૧૫ :

“કાલ નબીય્થી સક્લી અક્લાહુ અલીહી વ આવે વસ્સક્લમ રાયતુ લયલતન ઉસ્રી બી મુસ્બીતન અલા સાકીલ અર્શી તરસ્તુ જન્નત અદનીન મુહમ્મદીન સીફવાતી મીન ખલકી

અચ્ચદ્તુહુ બી અલીયીન." તરજુમો : 'હુલીયતુલ ઔલીયા'માં જાણાવ્યા મુજબ અબુલ હમરાથી આ રીવાયત પ્રખ્યાત છે કે ખુદાના રસૂલે ફરમાવેલ છે કે, જ્યારે શબે મેઅરાજના મને આસમાન ઉપર લઈ ગયા, તો આસમાન (અર્શ)ના નીચલા ભાગ ઉપર લખેલું જોયું, "હું કે જે ખુદાવંદ છું, મેં અદનની જન્નત કે જેમાં જુદી જુદી કેટલીય જાતનાં-કેટલાંય પ્રકારના-વૃક્ષો લગાડેલ છે, મુહમ્મદ (સ.અ.સ.)ના માટે સર્જન કર્યા છે, કે જે મારી સર્જેલી દરેક વસ્તુઓ (મખ્લુકાત)માંથી પસંદ કરેલ છે અને ચૂંટી કાઢેલ છે. મેં તેને અલીના મારફત મદદ આપી છે." (ક્રિકબે દુર્રી - પ્રકરણ બીજું - મન્કબત નંબર ૫૩)

કુરાને પાકમાં જાણાવ્યા મુજબ, "વ કુલ્ફબી અદબીલની મુદખલ સીદકીવ્વ ઉખરીજની મુખરજ સીદકીવ્વ ઉજઅહ્લી મિલ્લહુન્ક સુલતાનન્સીર." (૧૭ : ૮૦) એટલે કે આપ નામદાર હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.સ.)ને ફરમાવવામાં આવેલ છે કે, "અને આ દુઆ માગ્યા કરો, અય મારા પરવરદિગાર, મને (જ્યાં પણ) પહોંચાડે સારે ઠેકાણે પહોંચાડ અને મને (જ્યાં પણ) કાઢ તો સારી રીતે કાઢ અને મને ખાસ પોતાની બારગાહમાંથી એક શક્તિશાળી મદદગાર દે." આ ફરમાન થકી જાણાય છે કે ઉપર ઉલ્લેખવામાં આવેલ હદીસ સંપૂર્ણપણે ખરી છે. (ફરમાન અલી દ્વારા કરવામાં આવેલ કુરાનના તરજુમામાં ૧૭:૮૦ના માટે દર્શાવેલ હાંસિયામાં તપાસી જુઓ.)

દીનનો મદદગાર : દલીલ ૧૬ :

પુસ્તક “ક્રેકબે દુર્ગ” - પ્રકરણ બીજું - મન્કબત ૧૪૫માં છે કે, “કાલન્નબીચી સક્ષી અદ્લાહુ અલેહી વ આલેહી વસ્સક્ષમ ઈન્નહાહ તઆલા, ઉબ્બદ હાઝક્ષઝીન બાઈદક્ષી વ અના મિન્હુ વ ફીહ ઉન્ઝલ ઉક્ષામન કાન અલા બૈનતીમ્મીરિબ્બીહીલ ઈહ.” તરજુમો : અબુઝર ગફ્ફારી રઝીઅદ્લા અન્હો દ્વારા રિવાયત છે કે રસૂલ (સ.અ.સ.)એ ફરમાવ્યું : ખુદા તઆલાએ આ દીનને અલી (અ.સ.)ના મારફત શક્તિ આપી છે અને હું તેનાથી છું અને તેમની શાનમાં નીચે મુજબની આયત નાઝિલ થઈ છે : “ઉક્ષીન કાન અલા બૈયનતીન.....અલ હક.”

રસૂલ (સ.અ.સ.)ના સાક્ષી : દલીલ ૧૭ :

મુબારક આયતનો તરજુમો : “અને તે લોકો જેઓ કાફર થઈ ગયા, કહે છે કે તુ (અદ્લાહ તઆલાનો) મોકલેલ નથી; (અય રસૂલ અ.સ.) તમો કહી દયો કે મારી અને તમારી વચ્ચે સાક્ષી આપનાર અદ્લાહ તઆલા પૂરતો છે; અને તે (શખ્સ પાણ) કે જેની પાસે પુસ્તકનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન છે.” (૧૩ : ૪૩) અને બીજી કુરાનની આયત (જેનો ઉલ્લેખ ઉપર થઈ ચૂક્યો છે)નો તરજુમો આ છે કે, “શું કુરાનનો મુન્કીર (ઈન્કાર કરનાર-કબૂલ ન કરનાર) એવા શખ્સની બરોબરી કરી શકે છે જે કુરાન ઉપર કાયમ છે, કે જે તેના રબ્બ-પાલનહારના તરફથી આવેલ છે અને તેનાથી જ એક સાક્ષી પાણ છે.” (૧૧ : ૧૭)

હવે જ્યારે કે આ બંને આયતો સંબંધે એ હકીકત સૂર્ય કરતાં પાગ વધુ સાફ છે કે એ મૌલાના અલી અલૈહિસ્સલામની શાનમાં છે, કે આપ માનવંત (અ.સ.) જે હઝરત રસૂલ (સ.અ.સ.)ની રિસાલત અને નબુવ્વતના બીજા સાક્ષી છે; અને ખુદાવંદ તઆલા તે હુકમનો પહેલો સાક્ષી છે; અને જે શબ્દ સદ્ભાગી છે અથવા ધર્માનુસાર ચાલનાર, ખુદાના હુકમને માનનાર છે તે આ બિંદુ ઉપર-આ વિષય ઉપર ખૂબ વિચાર કરીને એ સમજી લેશે કે અંબિયાઓના સરદાર (સ.અ.સ.)ની નબુવ્વતના સાક્ષી હોવાનો શું અર્થ છે. સુબહાનઅદ્દાહ ! જગતના પાલાગહાર (પરવરદિગારે આલમ)એ અલી મુર્તઝા (અ.સ.)ને શબ્દ હાજર અને સાક્ષીના દુપાયેલા અર્થમાં અથાગ-બેહદ એવા ભંડારના માલિક બનાવ્યા છે.

આનો ટૂંકમાં અર્થ એ થાય છે કે રહેમતુદ્દીલ આલમીનની નબુવ્વત કે જે ઈસ્મ અને હિકમત, પ્રમાણિકતા અને હિદાયત તથા રૂહાનિયત અને નૂરાનિયતના ભેદોની એક મહાન એવી દુનિયા છે (અને જે આપ નામદાર (સ.અ.સ.)ની રૂહાની અને જીસ્માની ઝીંદગી ઉપર દુપાયેલ હતી) તેના સઘળા અહેવાલોથી હઝરત અલી અલૈહિસ્સલામ સારી પેઠે જાણકાર હતા.

એથી વિરુદ્ધ, એ કામ કેમ શક્ય થઈ શકે છે કે ખુદા તઆલાએ નૂરાનિયતની જે ઊંચાઈ ઉપર હઝરત પયગમ્બર (સ.અ.સ.)ના નબુવ્વત અને કુદસ્તી અજાયબીઓના ભેદના અનુભવો મુજબ જ્યાં પોતાને સાક્ષી ગણાવ્યો છે, ત્યાં કોઈ

એવ્રા સામાન્ય માનવીને પણ સાક્ષી બનાવે કે જેણે વ્યક્તિગત રીતે સઘળા બનાવોને ન જોયા હોય. બલ્કે અસલ હકીકત એ છે કે મુહમ્મદ (સ.અ.સ.) અને અલી (અ.સ.) એક જ પવિત્ર નૂરનાં બે શારીરિક રૂપ છે; અને એ અર્થ આગળ ઉપર દર્શાવેલ આયતોમાંના શબ્દ “શાહીદુમ્મીનહુ”થી પણ સ્પષ્ટ-જાહેર છે. અર્થાત અલી (અ.સ.) નબી (સ.અ.સ.)ની નબુવ્વતના સાક્ષી એ રીતે છે કે તેઓ (હ. અલી અ.સ.) પોતે જ મહાન નબી સાહેબ (સ.અ.સ.)ના પવિત્ર નૂરથી છે, જેમકે આપ નામદાર (સ.અ.સ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, “અમે લોકો (અર્થાત હું અને અલી) અદ્વાહની પાસે એક નૂરના સ્વરૂપે મૌજૂદ હતા...અલી મારાથી છે અને હું અલીથી છું.”

ઉપર ઉલ્લેખવામાં આવેલ હકીકતો અને મા'રફતો (સચ્ચાઈઓ)ના પ્રકાશમાં આપ પોતે જ હક તથા ઈ-સાક્ષી એ જણાવો કે જે સંપૂર્ણ માનવી ખુદાવંદની નજદીકીના એ ઉચ્ચ સ્થાન ઉપર બિરાજમાન હોય, જે હાદીએ બરહક ખાતેમુલ અંબિયાના પવિત્ર નૂરનો ભાગ હોય અને જે મહાન ઈમામના આસમાની પુસ્તકના જ્ઞાન અને હિક્મત ધરાવનાર તથા નબુવ્વત અને રિસાલતનો હંમેશનો સાક્ષી હોય, તે દરેક પ્રકારથી મદદગાર પણ હોઈ શકે છે કે નહીં ?

ખુદાની મદદ કરો : દલીલ ૧૮ :

ખુદાવંદનું ફરમાન છે કે, “યા અય્યુહ્દજીના આમનુ ઈન્તનસુરૂ વહ્લાહ યન્સુરકુમ વ યુસબ્બીત અક્દામકુમ.”

(૪૭ : ૭) અર્થ : હે ઈમાન લાવનારાઓ ! જો તમો અલ્લાહની મદદ કરશો તો તે તમારી મદદ કરશે અને તમારા પગ જમાવી દેશે.

આ પવિત્ર આયત દ્વારા થોડી મહાન હિક્મતો જાહેર થાય છે. પહેલી હિક્મત એ છે કે મદદ ખાસથી ખાસ પાગ છે અને સામાન્યથી સામાન્ય પાગ; માટે આપણે ખુદા તઆલાના પછી રસૂલ (સ.અ.સ.)થી અને ઈમામ (અ.સ.)થી મદદ માગી શકીએ છીએ. અગર જો આ કામ એવું હોત તો અલ્લાહ તઆલા મદદને સામાન્યપાગાની તરફ લાવીને એ ન ફરમાવતે કે જો તમે ખુદાની મદદ કરશો તો ખુદા તમારી મદદ કરશે. માટે સ્પષ્ટ છે કે મદદ કોઈ એવો ખાસ શબ્દ નથી જે ફક્ત અને ફક્ત ખુદા તઆલાના માટે જ સંબોધવામાં (કહેવામાં) આવે.

બીજી હિક્મત એ છે કે જે રીતે પયગમ્બર અને ઈમામ પોતાની નૂરાનિયતમાં મોમિનોની મદદ કરે છે, એ જ રીતે ઈમાન રાખનારાઓ (ઈમાનવાળાઓ)ને માટે જરૂરી છે કે તેઓ પોતાની જીસ્માની હેસિયતમાં રસૂલ (સ.અ.સ.) અને ઈમામ (અ.સ.)ની મદદ કરે, તેમને એનો બદલો અને તેનું ફળ બિલકુલ તે જ રીતે દેવામાં આવશે, જે રીતે તેઓએ ખુદાની મદદ કરી હોય, કેમકે ખુદા પોતે જાતે કોઈ મદદનો મોહતાજ હરગીઝ નથી.

ત્રીજી હિક્મત એ છે કે જ્યારે તમે ખુદાના ખલીફાની મદદ કરો છો, તો સમજો કે તમોએ ખુદાની મદદ કરી;

અને જ્યારે તે તમારી મદદ કરે છે, તો માનો કે તે ખુદાના તરફથી છે.

ચોથી હિકમત, પયગમ્બર અને ઈમામ અલૈહિમુસ્સલામનો મહાન દરજ્જો એ વાતથી ક્યારેય ઓછો નથી થતો કે તમો મોમિનો તેમની મદદ કરો છો. જેમ અદ્લાહ તઆલાની મદદ કરવાની કલ્પનાથી તેની (અદ્લાહની) મહાનતા અને તેના જલાલમાં કોઈ શંકા ઉદ્ભવી નથી શકતી.

પાંચમી હિકમત, ખુદા તઆલાનો આ હુકમ સામાન્ય નથી પરંતુ ખાસ છે, કેમકે જે હુકમ સામાન્ય હોય તેમાં અગર તો દેઝખથી ડરાવવામાં આવે છે અથવા બહેશતની આશા-ઉમેદ દેવરાવવામાં આવે છે, પણ આમાં એવું નથી, બલ્કે (પસ્વરહિંગારે આલમ) સર્વે જગતના પાલાણહારે મહેરબાનીની ઉચ્ચતાથી આ હુકમ એવા સ્વરૂપમાં જાહેર ફરમાવેલ છે કે જેમ તેના કોઈ શેકાઈ ગયેલા કામમાં મદદ કરીને તેના ઉપર ઉપકાર કરવામાં આવેલ હોય; અને એ દીની ખિદમત તથા તાબેદારીની મહત્વતા તથા મોટાઈનું વાર્ણન કરવાનો છેલ્લો દરજ્જો છે.

છઠ્ઠી હીકમત, આમાં (પ્રગતિ) ચડતી અને પડતીનું ધોરણ બતાવવામાં આવ્યું છે કે જો કોઈ મોમિન નિચ્ચત, વચન અને અમલ (કાર્ય)ની સુધારણા નથી કરી શકતો અને ઈસ્લામના માર્ગ તથા ફૂહાનિયતના રસ્તામાં આગળ નથી વધી શકતો અને વારંવાર તેના પગ લથડી પડતા હોય, તો એ જાણવું જોઈએ કે તે ખુદાની મદદ નથી કરતો, તેથી ખુદા તેની

મદદ નથી કરી રહ્યો; અને તે જ કારણે તેના પગલાંમાં અસ્થિરતા આવી રહી છે.

અન્સાર : દલીલ ૧૯ :

કુરાની આયતનો તરજુમો : “પછી જ્યારે ઈસા (અ.સ.)એ તેમની તરફથી ઈન્કાર અનુભવ્યો તો તેમણે ફરમાવ્યું કે, કોઈ એવા શખ્સ પાણ છે જે મારા મદદગાર થઈ જાય ખુદાના વાસ્તે, હવારીઓ બોલ્યા કે અમો મદદગાર છીએ અદ્લાહ તઆલાના.” (૩ : ૫૧)

કુરાની આયતનો તરજુમો : “ઓ ઈમાન લાવનારાઓ, તમો અદ્લાહ તઆલાના મદદગાર થઈ જાઓ, જેમ કે હ. ઈસા (અ.સ.) બિન મરીયમે હવારીઓથી કહ્યું કે, અદ્લાહના વાસ્તે મારો કોણ મદદગાર થાય છે ? ત્યારે હવારીઓ બોલ્યા, અમો અદ્લાહના મદદગાર છીએ.” (૬૧ : ૧૪)

આ બંને આયતોનો ખુલાસો એ છે કે જે લોકો ખુદાની મદદ કરવા ઈચ્છતા હોય તેઓ હઝરત રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.સ.)ની મદદ કરે; અને જેઓ રસૂલે બરહક (સ.અ.સ.)ની મદદ કરવા ઈચ્છે, તો તેઓ ઝમાનાના ઈમામ (અ.સ.)ની મદદ કરે કે જેથી તેમને ખુદા અને રસૂલ તથા ઈમામ (અ.સ.)ની મદદ મળતી રહે કે જે જાહેરી અને બાતિની હિદાયતના સ્વરૂપમાં પ્રાપ્ત થતી રહેશે, જેના પરિણામે તેઓ ઈન્સાની (માનવીય) શક્તિઓનું મૂળ (અસલ શક્તિ) બની જશે; અને તેમને બંને જગતોની સફળતાનાં સાધનો પ્રાપ્ત થશે.

રોશની (પ્રકાશ) વડે મદદ : દલીલ ૨૦ :

મુબારક આયતનો તરજુમો : “(અને તે એ દિવસ હશે) જે દિવસે મુનાફિક (ખુદાને ન માનનારા) પુરુષો અને સ્ત્રીઓ, ઈમાનવાળાઓને કહેશે (થોડી) અમારી વાટ જુઓ (થોડાક અમારા માટે થોભો) કે જેથી અમે પણ તમારા નૂરથી કંઈક પ્રકાશ મેળવી લઈએ. તેમને જવાબ દેવામાં આવશે કે તમો પોતાના પદખાડે (આસ્મના ઈતિહાસ અથવા દુનિયામાં) ફરી જાઓ (પાછા વળી જાઓ) પછી (ત્યાંથી) પ્રકાશની શોધ કરો.” (૫૭ : ૧૩)

આ આયત ઉપર હિકમતનાં ઘણાં પાસાં છે, જેના વડે પ્રકાર પ્રકારની હિકમતોની ઝલક નજરે પડે છે. વળી એમાં એમ પણ છે કે કોઈ શખ્સ ઈતિહાસના રસ્તે પાછો જઈને હઝરત રસૂલ (સ.અ.સ.)ના જાનશિન (વારસદાર)ને ઓળખી લ્યે; અને એમ પણ છે કે મોમિનો જે નૂરના પ્રકાશ (રોશની)માં આખરત અથવા રૂહાનિયતના પંથ (રસ્તા)ની મુસાફરીમાં આગળ વધતા હશે, તે એ જ નૂર હશે જે તેઓની વચ્ચે દુનિયામાં પણ હતું. એ માટે જ તેઓ મુનાફિકોને કહે છે કે તમો જો અમારી જેમ આ નૂરના પ્રકાશમાં ચાલવા ઈચ્છો છો તો દુનિયામાં પાછા જાઓ; અને ત્યાં નૂરની ઓળખ કરો અને બીજી એક ખૂબ જ સારી (વજન વાળી) વાત એમાં એ પણ છે કે શું મુનાફિક લોકો એ સ્થાન ઉપર (એ જગ્યાએ) માર્ગદર્શન, હાથ પકડવો અને મદદ માગવી, એ માટે નથી પોકારતા ? (સાદ નથી કરતા ?) અને શું તેમને એ જવાબ નથી મળતો કે

તમોને આજે અહીં નૂર વડે કોઈ મદદ નહીં મળશે, કારણ કે તમોએ દુન્યવી જિંદગીમાં આ નૂરથી કોઈ મદદ મેળવી નથી ? (તમોએ એ નૂરને ઓળખ્યો નથી).

સઘળા મુસલમાન : દલીલ ૨૧ :

કેટલી ખુશીની વાત છે કે સઘળા મુસલમાનો એક ખુદા તથા રસૂલ (નબુવ્વત)માં વિશ્વાસ ધરાવવા બાબત એક હોવા સિવાય અલી (અ.સ.)ની વિલાયત (દિસ્તી) વિષે પણ એક રીતે જોતાં એક જ છે, એટલે કે જે દરજ્જા પર પણ હોય, અલી (અ.સ.)ને હાદી તથા માર્ગદર્શક જરૂર માનવામાં આવે છે. જ્યારે તેમની હિદાયત અને તેમનું માર્ગદર્શન સર્વમાન્ય છે—(સઘળાઓને કબૂલ છે) તો એ જ હિદાયત તથા માર્ગદર્શન, દસ્તગીરી અને મદદ છે; અને તેનો અર્થ એ થયો કે અલહમ્દોલિલાહ, મુસલમાનો અલી (અ.સ.)ને મદદગાર અને દસ્તગીર (હાથ ઝાલનાર) માને છે. તેઓ જોકે આદત ન હોવાથી (ટવાયેલા ન હોવાથી) “યા અલી મદદ” ઘણું ઓછું બોલતા હશે. અમોએ આ પુસ્તિકામાં વારંવાર એ ખુલાસો કર્યો છે કે જે હાદી છે (માર્ગદર્શક છે) તેજ મદદગાર પણ છે, જ્યારે કે હિદાયત મદદ છે અને મદદ હિદાયત છે, એટલે કે આ બંને શબ્દોનો અર્થ એક જ છે.

અનુવાદ : અકબર હબીબ રાજન

તા. ૨૪ માર્ચ, ૧૯૯૨

તા. ૧૯ ૨મઝાન, ૧૪૧૨

THE MOUNTAIN

THE MOUNTAIN

THE MOUNTAIN

THE MOUNTAIN